

Omówienie nadesłanych książek

Beata BODZIOCH (red.), *Perfundit orbem radii. Święty Paweł w dziejach monodii liturgicznej*, Lublin: „Polihymnia” 2010, 144 s., ISBN 978-83-7270-876-2.

Treść: BODZIOCH Beata, *Wprowadzenie*, s. 9–11; GACIA Tadeusz, *Święty Paweł w późnoantycznej i średniowiecznej poezji*, s. 15–30; KRAMISZEWSKA Aneta, *Powołanie św. Pawła na apostoła Jezusa Chrystusa. Próba opisu doświadczenia wewnętrznego językiem sztuki*, s. 33–64; PAWLAK Ireneusz, *Śpiewy mszalne o św. Pawle Apostole przed Soborem Watykańskim II*, s. 67–84; ADAMKO Rastislav, *Oficjum o św. Pawle w antyfonarzu Hartkera z X wieku*, s. 87–111; BODZIOCH Beata, *Liturgiczne śpiewy o św. Pawle Apostole po Soborze Watykańskim II*, s. 115–135; PAWLAK Ireneusz, *Homilia wygłoszona podczas Mszy świętej*, s. 139–144.

Dariusz KLEJNOWSKI-RÓŻYCKI (red.), *Rytuał ikonopisarski. Obrzędy poświęcenia ikon, modlitwy na poszczególnych etapach pisania ikony, rytę błogostawieństw ikonopisarzy. Instrumentum laboris (Icon)*, Zabrze: Śląska Szkoła Ikonograficzna 2010, 111 [1] s., ISBN 978-83-928584-2-3.

Czynnościom związanym z tworzeniem świętego wizerunku towarzyszyły odpowiednie modlitwy. Każdy ośrodek tworzył własny, specyficzny „zestaw” modlitw, układając je w bardziej lub mniej rozbudowany rytuał. Część modlitw używanych w różnych ośrodkach ikonopisarskich znalazła się w niniejszym zbiorze. O istnieniu niektórych modlitw wiemy z literatury jedynie tyle, że modlono się przy danej czynności, ale nie znamy konkretnego tekstu modlitwy. Dlatego też zostały one „dopisane” na podstawie modlitw odmawianych przy tworzeniu ikon w Śląskiej Szkole Ikonograficznej. Niniejszy zbiór jest próbą odpowiedzi na potrzebę modlitwy przy tworzeniu ikony, aby ukazać właściwy kontekst i wymogi, jakie są stawiane ikonografom chrześcijańskim.

Krzysztof KONECKI (red.), *Agenda liturgiczna diecezji wrocławskiej*, Wrocław: Wrocławskie Wydawnictwo Diecezjalne 2011, 454 s., ISBN 978-83-89865-17-5.

Treść: MERING Wiesław Alojzy bp, *Słowo wstępne*, s. 7–8; *Celebracje w roku liturgicznym*, s. 11–151; *Nabożeństwa i modlitwy okolicznościowe*, s. 152–196; *Nabożeństwa i modlitwy Pańskie*, s. 197–230; *Nabożeństwa i modlitwy maryjne*, s. 231–268; *Nabożeństwa i modlitwy do świętego Józefa*, s. 269–296; *Nabożeństwa i modlitwy do świętych Pańskich i błogostawionych*, s. 297–338; *Celebracje nadzwyczajne*, s. 339–378; *Błogostawieństwa częściej sprawowane*, s. 379–442; *Dodatek*, s. 443–446; *Wykaz publikacji*, s. 447; *Wykaz skrótów*, s. 448.

Krzysztof KONECKI (red.), *Pamiętaj, abys dzień święty święcił* (Scripta Theologica Thorunensia 17), Toruń: Wydaw. Naukowe UMK 2011, 149 [1] s., ISBN 978-83-231-2657-7.

Treść: KONECKI Krzysztof, *Wstęp*, s. 7–9; JANKOWSKI Stanisław SDB, „...*Abyś dzień święty święcił...*”, s. 11–32; MEJZNER Mirosław SAC, *Świętować czy odpoczywać? Refleksje o przeżywaniu niedzieli w pierwotnym Kościele*, s. 33–50; KONECKI Krzysztof, *Niedzielne zgromadzenie centrum i cel życia chrześcijanina*, s. 51–62; MATUSZEWSKI Mateusz, *Pozaeucharystyczne elementy niedzielnego świętowania*, s. 63–78; BAGROWICZ Jerzy, *Świętowanie dnia Pańskiego — aspekty pedagogiczno-katechetyczne*, s. 79–112; SZYMAŃSKI Jacek, *Świętowanie niedzieli wymogiem moralnym*, s. 113–121; GRĘŻLIKOWSKI Janusz, *Prawne aspekty świętowania niedzieli*, s. 123–149; *Noty o autorach*, s. 151.

Jan Ewangelista KRAWCZYK OCD, *Obrzęd błogosławieństwa i nałożenia szkaplerza Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel*, Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych 2011, 79 [1] s., ISBN 978-83-7604-124-7.

Treść: KONGREGACJA KULTU BOŻEGO I DYSCYPLINY SAKRAMENTÓW, *Zatwierdzenie Stolicy Apostolskiej*, s. 5; KONGREGACJA KULTU BOŻEGO I DYSCYPLINY SAKRAMENTÓW, *Zatwierdzenie tłumaczenia na język polski*, s. 7; *Szkaplerz Błogosławionej Dziewicy Maryi z Góry Karmel*, s. 9–19; *Normy praktyczne dla Bractw Szkaplerza*, s. 20–22; *Obrzęd błogosławieństwa i nałożenia Szkaplerza Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel*, s. 23–77; *Sekretariat Rodziny Szkaplerznej*, s. 78–79.

Dariusz KWIATKOWSKI, *Święty Józef — patron Kościoła naszych czasów. Waloryzacja kultu św. Józefa w diecezji kaliskiej w świetle soborowego i posoborowego nauczania Kościoła* (Studia i Materiały 138), Poznań: Red. Wydaw. WT UAM 2011, 656 s., ISBN 978-83-61884-31-6.

Autor publikacji postawił sobie za cel ukazanie waloryzacji kultu św. Józefa w diecezji kaliskiej oraz przedstawienie go jako patrona wciąż aktualnego dla całego Kościoła i różnych grup, które są w nim obecne. W pierwszym rozdziale pracy szczegółowo ukazał nauczanie Kościoła o św. Józefie w okresie przygotowującym Sobór Watykański II oraz w okresie posoborowym, prezentując nauczanie kolejnych papieży aż do czasów obecnych. Patronat św. Józefa nad Kościołem kaliskim od 1992 r. został omówiony w drugim rozdziale. Trzeci rozdział obejmuje przedstawienie nauczania Biskupa Kaliskiego i jego biskupa pomocniczego o św. Józefie. Zarys historii kultu św. Józefa w Kaliszu, teologia obrazu Świętej Rodziny oraz formy kultu wyływające z pobożności ludowej zostały przypomniane w następnym rozdziale pracy. Piąty rozdział stanowi ukazanie działalności diecezjalnych instytucji, które propagują kult św. Józefa. W ostatnim rozdziale zaprezentowano bardzo szczegółowo diecezjalne formy kultu św. Józefa. W dołączonym do rozprawy aneksie przedstawiono historię pierścienia ofiarowanego bazylice św. Józefa w Kaliszu przez papieża Jana XXIII. Ponadto znalazły się tam: szczegółowy wykaz artykułów o św. Józefie publikowanych w diecezjalnym dwutygodniku „Opiekun”, wykaz homilii i zarządzeń Biskupa Kaliskiego oraz szczegółowy wykaz wszystkich

prelegentów i wygłoszonych przez nich referatów podczas corocznych kaliskich sympozjów poświęconych św. Józefowi.

Piotr PALIŃSKI, *Liturgika katolicka czyli wykład świąt, obrzędów i zwyczajów naszego świętego Kościoła*, Poznań: „Media-Expo” 2011², 454 s., tab., ISBN 978-83-62710-07-2.

Liturgika katolicka jest przejrzystym kompendium wiedzy o życiu religijnym. Napisana została w gnieźnieńskim więzieniu, gdzie pruski zaborca przetrzymywał autora za działalność patriotyczną. Książka uzyskała odpowiednie *imprimatur* władz kościelnych i jej pierwsze wydanie ukazało się w 1903 r. We wstępie autor umieścił *Spis i porządek świąt i postów* ustanowionych przez Kościół na cały rok. Podał tu oprócz imion świętych, znajdujących się zwykle w kalendarzach i książkach do nabożeństwa, także imiona innych świętych, których pamiątka na ten dzień przypada. W pierwszej części został opisany Kościół i wszystko, co się w nim znajduje. Druga część obejmuje szczegółowe przedstawienie roku kościelnego i wszystkich obrzędów sprawowanych w jego rozwoju. W następnej części opisał podróż pielgrzymów po Ziemi Świętej akcentując miejsca, gdzie przebywał Pan Jezus, Matka Najświętsza i Apostołowie. Bezpośrednio po tym opisie umieścił *Chronologiczny spis dziejów biblijnych Nowego Testamentu* od 1 do 100 r. po Chr., a za nim *Szereg papieży* od św. Piotra do Leona XIII. Ostatnia część publikacji obejmuje teksty najczęściej używanych *Pieśni kościelnych*, które miały służyć do uczenia dzieci.

Zakres informacji zawartych w tej publikacji czyni ją bardzo poręcznym przewodnikiem religijnym dla wszystkich wiernych, mimo że jest to dzieło przedsoborowe.

Jarosław SUPERSON SAC, *Historia stuły*, Kraków: Wydaw. WAM 2011, 85 [3] s., ISBN 978-83-7505-727-0.

Wzmianki o stule pochodzą z czasów Jana Chryzostoma. Początkowo delikatna lniana szata szafarzy była przeznaczona tylko dla diakonów. W VI w. używali jej już biskupi i prezbiterzy. Od synodu w Bradze w 675 r. Kościół nakazał noszenie stuły prezbiterom podczas sprawowania Mszy św. Okrywała ona ramiona i krzyżowała się na piersiach. W publikacji znajdziemy odpowiedzi na pytania: Jak powstała stuła? Jaka jest jej symbolika? Jaki był historyczny rozwój jej znaczenia aż do czasów współczesnych?

Andrzej ŻADŁO (red.), *Liturgia w podstawowych formach wyrazu* (Kościół w Trzecim Tysiącleciu 9), Katowice: Księg. św. Jacka 2011, 219 s., ISBN 978-83-7030-800-1.

Treść: ŻADŁO Andrzej, *Wstęp*, s. 5–6; I. *Formy wyrazu i charakterystyka celebracji liturgicznych*: SODI Manilo, *Między symbolem i rytym. Język ciała w celebracji liturgicznej*, s. 9–28; ŻADŁO Andrzej, *Ciało i jego wymowa w liturgii wyrażona w postawach i gestach*, s. 29–54; REGINEK Antoni, *Wymowa śpiewu i muzyki w liturgii*, s. 55–69; SIELEPIN Adelajda CHR, *Milczenie w liturgii specyficzną „przeszrenią” uczestnictwa w misterium*, s. 70–88; II. *Typologia „słów” stosowanych*

w liturgii: TWARDY Jan, *Tekst biblijny w liturgii*, s. 91–118; SZEWCZYK Leszek, *Funkcje homilii i jej rola w liturgii*, s. 119–135; AUGÉ Matias CMF, *Tekst eucharystyczny*, s. 136–150; MATEJA Erwin, *Funkcja zachęt i pouczeń przekazywanych podczas liturgii Eucharystii*, s. 151–159; III. *Formacja liturgiczna*: SOBECZKO Helmut Jan, *Teologiczne uzasadnienie stosowanych w liturgii czynności, postaw, gestów i słów*, s. 163–180; KOZUBEK Mariola Teresa, *Zasada i znaczenie pedagogii liturgicznej w urzeczywistnianiu eklezjalnej wspólnoty*, s. 181–204; *Wykaz skrótów*, s. 205; *Noty biograficzne o autorach*, s. 206–208; *Riassunto*, s. 209–211; *Sommario*, s. 212–215; *Spis treści*, s. 216–219.